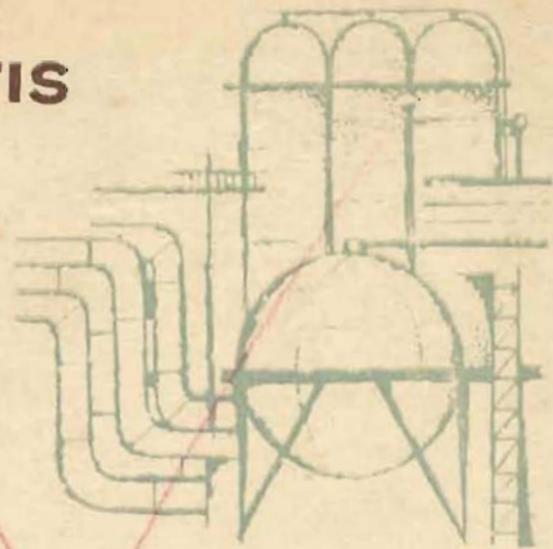

G.RUDZĪTIS

ĶĒMILJA

$Cu(OH)_2$

H_2SO_4

CH_3COOH

S A T U R S.

Priekšvārds	3
Pirmā daļa. NEORGANISKĀ ĶIMIJA.	
<i>I nodaļa. Vielas un to īpašības. Atomu un molekulu teorija.</i>	5
1. §. Vielas un kermeņi.	5
2. §. Vielu īpašības.	5
3. §. Maisijumi un tīras vielas.	6
4. §. Fizikālās un ķimiskās pārvērtības.	6
5. §. Atomu un molekulu teorija.	7
<i>II nodaļa. Ķimijas pamatlilikumi, formulas un vienādojumi.</i>	10
1. §. Vielas sastāva nemainības likums.	10
2. §. Atommasa un molekulmasa. Ķimiskie simboli un formulas.	11
3. §. Vērtība.	14
4. §. Ķimisko formulu sastādīšana pēc vērtības. Vērtības noteikšana pēc formulas.	16
5. §. Ķimiskais ekvivalents.	18
6. §. Āprēķini pēc ķimiskajām formulām.	19
7. §. Vielas masas nezūdamības likums.	20
8. §. Ķimiskās reakcijas, un ķimiskie vienādojumi.	23
9. §. Ķimisko reakciju veidi.	24
10. §. Avogadro likums.	27
11. §. Tipiskāko uzdevumu atrisināšanas piemēri.	30
<i>III nodaļa. Skābeklis un gaiss.</i>	34
1. §. Skābeklis, tā atrašanās dabā.	34
2. §. Skābekļa īpašības.	35
3. §. Skābekļa iegūšana.	37
4. §. Skābekļa izmantošana.	39
5. §. Ozons.	39
6. §. Gaiss, tā sastāvs, īpašības un izmantošana.	41
<i>IV nodaļa. Ūdeņradis.</i>	43
1. §. Ūdeņradis, tā atrašanās dabā.	43
2. §. Ūdeņraža īpašības.	44
3. §. Ūdeņraža iegūšana.	45
4. §. Ūdeņraža izmantošana.	47
<i>V nodaļa. Ūdens un šķidumi.</i>	49
1. §. Ūdens, tā izplatība dabā.	49
2. §. Ūdens īpašības.	49
3. §. Ūdens izmantošana.	50
4. §. Šķidumi.	50
5. §. Šķidiba.	52
6. §. Šķidumu koncentrācija.	54
7. §. Tipiskāko uzdevumu atrisināšanas piemēri.	57
<i>VI nodaļa. Neorganisko vielu klasifikācija.</i>	60
1. §. Oksīdi.	60

2. §. Bāzes.	67
3. §. Skābes.	72
4. §. Sālis.	79
VII nodaļa. D. Mendelejeva periodiskais likums un elementu periodiskā sistēma.	
1. §. Ķīmisko elementu klasifikācijas sākums.	87
2. §. Periodiskā likuma atklāšana.	87
3. §. Ķīmisko elementu periodiskā sistēma.	90
4. §. Periodiskā likuma un elementu periodiskās sistēmas nozīme.	92
VIII nodaļa. Vielas uzbūve.	94
1. §. Elektronu atklāšana.	94
2. §. Dabiskā radioaktivitāte.	95
3. §. Atoma kōdols.	97
4. §. Atomu kodolu uzbūve.	98
5. §. Izotopi.	99
6. §. Elektronu sakārtojums atomos.	101
7. §. Mākslīgā radioaktivitāte.	103
8. §. Molekulu veidošanās.	105
IX nodaļa. Elektrolītiskās disociācijas teorija.	108
1. §. Skidumu īpašības.	108
2. §. Elektrolītiskās disociācijas pamattēzes.	111
3. §. Elektrolītu disociācija.	113
4. §. Jonu reakcijas.	116
5. §. Sāju hidrolīze.	117
6. §. Jēdziens par pH.	118
7. §. Elektrolīze.	120
X nodaļa. Metālu vispārīgs raksturojums.	124
1. §. Metālu vieta ķīmisko elementu periodiskajā sistēmā un to atrašanās dabā.	124
2. §. Metālu vispārīgās fizikālās īpašības.	125
3. §. Metālu kopīgās ķīmiskās īpašības.	126
4. §. Metālu vispārīgās iegūšanas metodes.	127
5. §. Metālu korozija un cīņa ar to.	129
6. §. Sakausējumi.	132
XI nodaļa. Periodiskās sistēmas pirmās grupas elementi.	133
1. §. Pirmās grupas elementu vispārīgs raksturojums.	133
2. §. Nātrijs un kālijs.	134
3. §. Varš.	138
4. §. Sudrabs un zelts.	140
XII nodaļa. Periodiskās sistēmas otrs grupas elementi.	142
1. §. Galvenās apakšgrupas elementu vispārīgs raksturojums.	142
2. §. Kalcījs un magnijs.	142
3. §. Cinks.	147
XIII nodaļa. Alumīnijss.	149
1. §. Alumīnija vieta ķīmisko elementu periodiskajā sistēmā un tā atrašanās dabā.	149
2. §. Alumīnija īpašības.	149
3. §. Alumīnija iegūšana un izmantošana.	151
4. §. Svarīgākie alumīnija savienojumi.	152
XIV nodaļa. Dzelzs.	154
1. §. Dzelzs, tās vieta ķīmisko elementu periodiskajā sistēmā un atrašanās dabā.	154
2. §. Dzelzs īpašības.	155
3. §. Dzelzs savienojumi.	156
4. §. Cuguna iegūšana.	156
5. §. Tērauda ražošana.	158
XV nodaļa. Halogeni.	162
1. §. Halogenu vispārīgs raksturojums.	162

2. §. Hlors.	163
3. §. Hlorūdeņradis un sālsskābe.	167
4. §. Fluors, broms, jods.	170
<i>XVI nodaļa. Sērs.</i>	173
1. §. Sērs, tā vieta ķīmisko elementu periodiskajā sistēmā un at-	
rašanās dabā.	173
2. §. Sēra īpašības.	174
3. §. Sēra iegūšana un izmantošana.	175
4. §. Sērūdeņradis.	175
5. §. Sēra dioksīds.	177
6. §. Sērpaskābe.	178
7. §. Sēra trioksīds.	179
8. §. Sērskābe.	179
9. §. Sērskābes ražošana.	182
<i>XVII nodaļa. Slāpeķja grupa.</i>	184
1. §. Piektais grupas galvenās apakšgrupas elementu vispārīgs raksturojums.	184
2. §. Slāpeklis.	185
3. §. Amonjaks.	186
4. §. Ķīmiskais lidzvars.	189
5. §. Jēdziens par katalizatoriem.	190
6. §. Slāpeķja oksīdi.	190
7. §. Slāpeķskābe.	191
8. §. Slāpeķskābes ražošana.	193
9. §. Slāpeķja riņķojums dabā.	194
10. §. Fosfors.	195
11. §. Fosforskābe.	196
12. §. Minerālmēslis.	198
<i>XVIII nodaļa. Oglekļa grupa.</i>	202
1. §. Ceturtās grupas galvenās apakšgrupas elementu vispārīgs raksturojums.	202
2. §. Ogleklis.	203
3. §. Oglekļja dioksīds.	205
4. §. Oglekļskābe un tās sālis.	206
5. §. Oglekļja oksīds.	207
6. §. Kurināmā veidi.	207
7. §. Silīcijss.	208
8. §. Silīcija dioksīds.	209
9. §. Silīcījskābe un tās sālis.	210
10. §. Stikla ražošana.	211
11. §. Cementa ražošana.	212
O trā d aļ a. ORGANISKĀ ĶIMIJA.	
<i>XIX nodaļa. Piesātinātie ogļūdeņraži.</i>	215
1. §. Metāns.	215
2. §. Metāna homologu rinda.	218
3. §. A. Butlerova organisko savienojumu uzbūves teorija.	219
4. §. Izomērija.	221
<i>XX nodaļa. Nepiesātinātie ogļūdeņraži.</i>	224
1. §. Etilēns un tā homologi.	224
2. §. Diēni. Kaučuks.	228
3. §. Acetilēns.	231
<i>XXI nodaļa. Cikliskie un aromātiskie ogļūdeņraži.</i>	236
1. §. Cikliskie ogļūdeņraži.	236
2. §. Aromātiskie ogļūdeņraži. Benzols.	237
3. §. Benzola homologi.	239
<i>XXII nodaļa. Galvenie ogļūdeņražu iegūšanas avoti.</i>	241

1. §. Dabas gāze.	242
2. §. Nafta.	242
3. §. Koksa ķīmiskā rūpniecība.	246
<i>XXIII nodaļa. Spiriti, fenoli un ēteri.</i>	248
1. §. Etilspirts.	249
2. §. Daudzvērtīgie spiriti.	251
3. §. Fenoli.	253
4. §. Ēteri.	255
<i>XXIV nodaļa. Aldehīdi un ketoni.</i>	256
1. §. Aldehīdi.	256
2. §. Ketoni.	260
<i>XXV nodaļa. Karbonskābes.</i>	262
1. §. Etiķskābe.	262
2. §. Palmitīnskābe un stearīnskābe.	265
3. §. Nepiesātinātās karbonskābes.	266
4. §. Divvērtīgas karbonskābes.	266
<i>XXVI nodaļa. Esteri un tauki.</i>	267
1. §. Esteri.	267
2. §. Tauki.	269
<i>XXVII nodaļa. Ogjihidrāti.</i>	272
1. §. Glikoze.	273
2. §. Saharoze.	275
3. §. Ciete.	276
4. §. Celuloze.	277
<i>XXVIII nodaļa. Nitrosavienojumi un amīni.</i>	282
1. §. Nitrosavienojumi.	282
2. §. Amīni. Anilīns.	283
3. §. Skābju amidi. Karbamīds.	284
4. §. Aminoskābes.	286
<i>XXIX nodaļa. Olbaltumvielas.</i>	290
1. §. Olbaltumvielas dabā.	290
2. §. Olbaltumvielu ipašības.	292
3. §. Olbaltumvielu sintēzes problēma.	294

G. Rudzītis. KĪMIJA.

Vāku zīmējls G. Kļava.

Redaktore Z. Deruma. Māksl. redaktore A. Ozolina. Tehn. redaktore L. Vasilevska. Korektore M. Sāvfelde. Nodota salikšanai 1967. g. 21. decembrī. Parakstīta iespiešanai 1968. g. 8. augustā. Papīra formāts 60×90^{1/8}. Tip. pap. Nr. 3. 18,75 fiz. iespiedl. 18,75 uzsk. iespiedl.; 19,37 izdevn. l. Metiens 10 000 eks. JT 26502. Maksā 67 kap. Izdevniecība «Zvaigzne» Rīgā, Gorkija ielā 105. Izdevn. Nr. 679-A-302. Iespīesta Latvijas PSR Ministru Padomes Preses komitejas Poligrāfiskās rūpniecības pārvaldes 2. tipogrāfijā «Sovetskaja Latvija» Rīgā, Dzirnavu ielā 57. Pasūt. Nr. 3811.